

Raahen kaupungin hyvinvointikertomuksen vuosiraportti
vuosilta 2022-2023
ja hyvinvointisuunnitelma vuosille 2024-2025

Sisällysluettelo

1. [Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa](#)
 - 1.1. [Hyvinvointikertomus](#)
 - 1.2. [Hyvinvointikertomustyön taustaa](#)
 - 1.3. [Yhteistyö hyvinvointikertomustyössä](#)
 - 1.4. [Hyvinvointikäsite](#)
 - 1.5. [Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Raahessa](#)
 - 1.6. [HYTE-kerroin](#)

2. [Väestön tila Raahessa](#)

3. [Hyvinvoinnin tila Raahessa](#)
 - 3.1. [Indikaattorikoosteet](#)
 - 3.2. [Hyvinvointi-indikaattori](#)
 - 3.3. [Kouluterveyskyselyn tulosten koonti](#)
 - 3.4. [Poimintoja indikaattorikoosteesta](#)
 - 3.4.1. [HYTE-kuntakortti](#)
 - 3.5. [Tuloksia Minun arkeni ja elämäni – kyselystä](#)

4. [Hyvinvointisuunnitelma vuosille 2024-2025](#)
 - 4.1. [Raahen kaupungin strategia hyvinvointisuunnitelman pohjana](#)
 - 4.2. [Hyvinvoinnin edistämistä ohjaavat suunnitelmat](#)
 - 4.3. [Asukaskysely](#)
 - 4.4. [Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet vuosille 2024-2025](#)

5. [Käsittely toimitelmissä](#)

1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan tehtävä. Sen tavoitteena on:

- lisätä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä
- ehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä ja
- vahvistaa osallisuutta.

Hyvinvointia ja terveyttä edistetään kaikilla kunnan toimialoilla. Se parantaa kuntalaisten elämänlaatua, lisää työllisyyttä ja tuottavuutta sekä hillitsee sosiaalisten ongelmien ja eriarvoisuuden kasvua.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on lakisääteistä

Kuntalain (2015) mukaan kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen on kunnan perustehtävä.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä velvoittaa kunnan edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin.

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) määrittää hyvinvointialueen tehtäviä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Laissa määrittää myös kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyöstä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §:ssä kunnille on säädetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä seuraavanlaisia tehtäviä:

- Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan.
- Strategisessa suunnittelussa asetettavat tavoitteet ja määriteltävät toimenpiteet.
- Tehtävä päätösten vaikutusten ennakoarviointi ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen kohdistuvista päätöksistä väestöryhmittäin.
- Nimettävä terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutaho.
- Seurattava asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.
- Raportoitava valtuustolleen vuosittain hytestä ja valmistettava valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja –suunnitelma.
- Tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteisteistyötä hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan sekä tehtävä yhteistyötä alueella toimivien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.
- Kunnan on edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.
- Osallistuttava vuosittaisiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskeviin neuvotteluihin.

1.1. Hyvinvointikertomus

Hyvinvointikertomuksessa kuvataan asukkaiden hyvinvointia. Kertomus kertoo miten asukkaat voivat Raahessa, miten asukkaiden hyvinvointi on muuttunut viime vuosien aikana sekä kunnan toimintaa asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Kertomuksen avulla tunnistamme asukkaiden hyvinvointiin vaikuttavia asioita, jotka haluamme säilyttää sekä asioita, jotka haluamme muuttaa.

Kunnat edistävät paikallista yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja elinvoimaa. Turvallisuuden teemat, etenkin arkiympäristön turvallisuus, yhdistetään luontevaksi osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä kunnassa on laaja-alainen ja poikkihallinnollinen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa.

***Hyvinvoivat kuntalaiset ovat elinvoimaisen kunnan edellytys,
ja kunnan asukkaat edistävät hyvinvointia omissa yhteisöissään.***

Hyvinvointikertomuksen hyödyt

Hyvinvointikertomus:

- antaa yhteisesti hyväksytyt tavoitteet hyvinvoinnin edistämiseksi
- edistää kuntalaisten hyvinvointia ja kunnan elinvoimaa
- tarjoaa perusteluja päätöksille
- auttaa priorisoimaan toimintaa
- tukee toiminnan arviointia
- varmistaa toiminnan resurssit
- tuo yhteen eri toimijat, jotka yhdessä voivat vaikuttaa tavoitteiden toteutumiseen.

1.2. Hyvinvointikertomustyön taustaa

Raahen kaupunki on laatinut hyvinvointikertomuksen ja – suunnitelman osana Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymää vuosille 2021-2025. Laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman ollessa voimassa kunta raportoi vuosittainen hyvinvointisuunnitelman etenemisestä valtuustolle. Kertomuksen pohjalta nostetaan hyvinvoinnin parantamisen painopisteet vuosille 2024-2025 eli hyvinvointisuunnitelma.

Laaja hyvinvointikertomus on tehty Raahen seudulle vuosille 2021-2025 ja tässä vuosiraportissa arvioimme tavoitteiden toteutumista Raahen osalta vuosilta 2022 ja 2023.

1.3. Yhteistyö hyvinvointikertomustyössä

Pohjois-Pohjanmaalla tehdään aktiivisesti hyvinvointiyhteistyötä. Hyvinvointiyhteistyötä koordinoivat ja kehittävät strategisella yhteistyösopimuksella Pohjois-Pohjanmaan maakuntaliitto, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde sekä kunnat. Pohjois-Pohjanmaalla on aktiivisesti edistetty terveyden edistämisen ihmislähtöistä näkökulmaa.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aloitettua toimintansa 1.1.2023 Raahen kaupunki on osallistunut alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman työstämiseen yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan alueen kuntien sekä hyvinvointialueen kesken. Hiljattain julkaistu hyvinvointikertomus löytyy Pohteen sivuilta osoitteesta: [Hyvinvointitieto – Pohde](#). Hyvinvointisuunnitelma vuosille 2024-2025 valmistuu alkuvuoden 2024 aikana.

Pohde on työstänyt yhteistyössä kuntien kanssa osallisuus-, vuorovaikutus- ja hyvinvointiohjelman vuosille 2023-2025. Suunnitelmissa on luoda ja ottaa käyttöön yhtenäinen asiakaspalautejärjestelmä asiakaskokemuksen mittaamiseksi v. 2023-2025. Tarkoitus on pilotoida uudenlaisia toimintatapoja nuorten osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseen sosiaalista mediaa ja sähköisiä kanavia hyödyntäen yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti.

1.4. Hyvinvointikäsite

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä ohjaa hyvinvointikäsite, joka on yhteinen Pohteen alueella.

Hyvä arki ja elämä Pohjois-Pohjanmaalla:

Mitkä asiat vaikuttavat hyvinvointiini?

Tavoite: Koen, että minulla on hyvä arki ja mielekäs elämä – nyt ja tulevaisuudessa

Hyvinvointini on kokonaisuus, joka muuttuu läpi elämän. Toivon, että ymmärrät ja kohtaat minut ihmisenä etkä yksittäisen tarpeeni kautta.

Hyvä arki ja elämä Pohjois-Pohjanmaalla:

Ketkä vaikuttavat hyvinvointiini?

Minä itse: Omat voima-
varani, tarpeeni, tahtoni,
valintani ja tekoni
(oma vastuu)

Läheiset ihmiset
(läheisen vastuu)

**Oma toimintani
ja arjen valintani
vaikuttavat myös
läheisten
ja tulevien sukupolvien
hyvinvointiin
– ja päinvastoin.**

Yhteisöt, joissa
vietän aikaani ja
joissa vaikutan
omassa arjessani
(yhteisön vastuu)

Julkiset, yksityiset ja
kolmannen sektorin
palvelut ja toiminta
(yhteiskunnan vastuu)

Hyvä arki ja elämä Pohjois-Pohjanmaalla:

Miten autamme asukasta voimaan hyvin?

Yhteisöt

Kolmas
sektori

Yksityiset
yritykset

Julkiset
palvelut ja
toiminta

**Ihmisen ja hänen
läheistensä omat
voimavarat, valinnat ja teot**

Teemme yhdessä Pohjois-Pohjanmaalla asioita, jotka **parantavat asukkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista mahdollisuutta elää hyvää arkea ja elämää.**

Huomioimme erityisesti asukkaat, joilla on vähän omia voimavaroja ja/tai jotka kokevat eriarvoisuutta.

Autamme asukasta ja hänen läheisiään

- **pitämään huolta** hyvinvoinnista
- **säilyttämään** asioita, jotka ovat elämässä hyvin
- **ehkäisemään** sairauksia, riippuvuuksia, vammoja, tapaturmia, onnettomuuksia ja vaikeita tilanteita elämässä
- **selviämään** vaikeista tilanteista
- **muuttamaan** asioita ja asenteita, jotka heikentävät hyvinvointia

1.5. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Raahessa

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan kaikkien toimialojen tehtävä. Vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnista on Raahen kaupungin HYTE-johtoryhmällä, johon kuuluu kaupungin johtoryhmä, hyvinvointikoordinaattori, hyvinvointialueen edustajia, luottamushenkilöitä, yrittäjien sekä nuorisovaltuuston edustajat (kokoonpano seuraavalla dialla). HYTE-johtoryhmä toimii aktiivisesti kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Kuntastrategiassa tulee huomioida muun muassa kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet ja hyvinvoinnin edistäminen (Kuntalaki 10.4.2015/410, 37 §). Raahen kaupungin strategia on päivitetty vuonna 2023. Strategian toimenpiteet on jaoteltu teemoihin ”Hyvinvoinnin Raahessa”, ”Yritysten Raahessa”, ”Lasten ja nuorten Raahessa” sekä ”Osaajien Raahessa”. Tässä hyvinvointisuunnitelmassa tarkastellaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen teemoja tarkimmin osiosta ”Hyvinvoinnin Raahessa”.

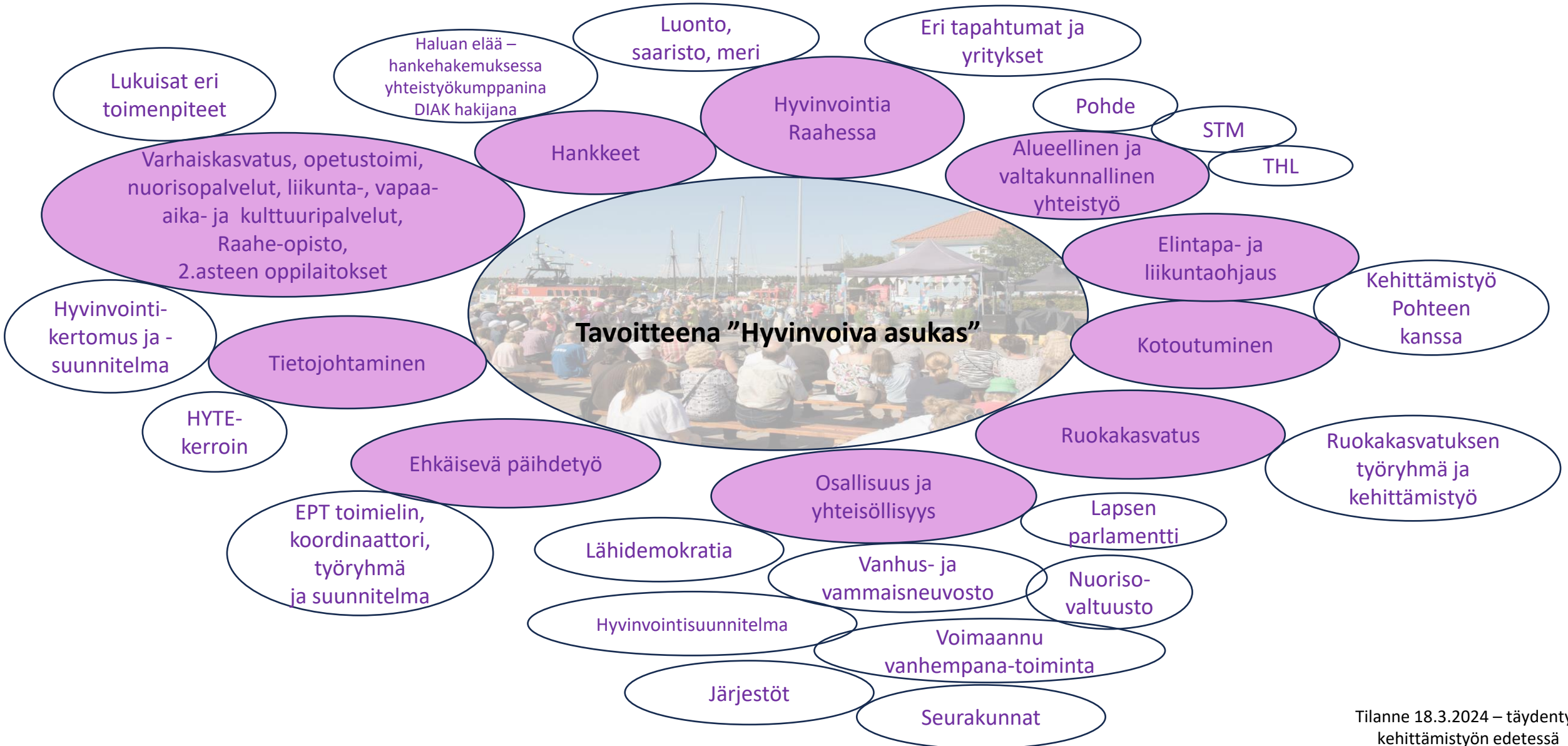
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä kehitetään aktiivisesti Raahen kaupungissa. HYTE-työn kokonaisuutta tutkitaan kokonaisuutena, jotta työtä pystytään kehittämään laaja-alaisesti kaupungin eri toimialoille sekä eri teemoittain. Seuraaville diadoille on koottu teemoja sekä suunnitelmia, jotka ovat keskeisiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä Raahessa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Raahessa

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmän kokoonpano (v. 2023 -)

- Kaupunginjohtaja Leena Mikkola-Riekkinen (puheenjohtaja)
- Opetus- ja kasvatustoiminnan johtaja Marianne Liimatainen
- Tekninen johtaja Jarkko Vimpari
- Osallisuuden ja kansalaistoiminnan päällikkö Ari Pietarinen
- Hyvinvointikoordinaattori / Hallintosuunnittelija Elina Kattilakoski (sihteeri)
- Raahen Yrittäjät ry:n puheenjohtaja Kirsi Paldanius
- Palvelupäällikkö Riitta Pekkala
- Henkilöstöpäällikkö Seppo Sarlin
- Osallisuus-, yhdyspinta- ja hyvinvointikoordinaattori (Rannikko ja Eteläinen) Carita Hiironen
- vs. työllisyydenhoidon päällikkö Jaana Hautamäki
- Hoitotyön palvelualuejohtaja Minna Alatalo
- Liikuntapalvelupäällikkö Toni Ojala
- Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Nina Pulkkanen
- Kulttuuripalvelupäällikkö, Raahen opiston rehtori Piritta Rossi
- Vammaisneuvoston edustaja Aino Nikula
- Nuorisovaltuuston edustaja Taiju Käräjäoja
- Vanhusneuvoston edustaja Pirjo Härkönen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen teemoja Raahen kaupungissa

1.6. HYTE-kerroin

Seuraavilla dioilla käsitellään HYTE-kerrointa, joka on v. 2023 lähtien ollut yksi keskeisin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtakunnallisia mittari ja kannustin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuuluu sote-uudistuksen jälkeenkin kunnille

Hyvinvointi ja terveys ovat yhteydessä koulutukseen, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalveluihin, kaavoitukseen, liikennejärjestelyihin sekä moniin muihin tehtäviin, jotka jäävät kuntien hoidettavaksi

Tarkoituksena korvata kunnalle asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvien tehtävien kustannuksia sekä kannustaa edelleen työn jatkamiseen

Koko hyvinvointialue hyötyy, jos kunnat onnistuvat laajasti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä

- Kunnassa työ- ja toimintakykyiset asukkaat
- Alueen väestön palvelujen tarve, palvelujen käyttö ja sote-menot kasvavat aiempaa hitaammin
- Pitkällä aikavälillä merkitystä sekä kansanterveydelle että kansantaloudelle

HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.

→ Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella:

- toimintaa kuvaavista **prosessi-indikaattoreista** ja
- tuloksia kuvaavista **tulosindikaattoreista**.
- Yhteensä indikaattoreita on 21. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määräajoin, eivätkä ne tule olemaan aina samoja.

Mihin HYTE – kerroin perustuu?

- 15 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa
 - Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 618/2021
 - Valtioneuvoston asetus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 1393/2022
 - Lisäosan suuruus n. 100 M€

- Lähtökohtana vuosittain päivittyvä tietopohja
 - joka on saatavissa kaikista kunnista/ hyvinvointialueista
 - johon voi omalla toiminnallaan vaikuttaa
 - jolla mitataan sekä nykytilaa että muutosta

Kuntien HYTE-kerroin

Toimintaa kuvaavat prosessi – indikaattorit (15 kpl) mittaavat nykytilannetta.

Niillä haetaan vastausta kysymykseen
"Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on?"

Tulosindikaattorit (6 kpl) mittaavat *muutosta* väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä.

Mittaavat muutosta

Tulos-indikaattorit

Indikaattori	Tulos 2021	Tulos 2022	Tulos 2023
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % osuus 8. ja 9.luokan oppilaista (Kouluterveyskysely)	20,7 (47)	-	23,7 (54)
Ylipaino, % osuus 8. ja 9. luokan oppilaista (Kouluterveyskysely)	16,5 (55)	-	14,3 (50)
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, % osuus vastaavanikäisestä väestöstä (Tutkintorekisteri)	8,3 (54)	-	- (60)
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, % osuus vastaavanikäisestä väestöstä (Toimeentulotukirekisteri)	2,3 (38)	2,2 (57)	- (51)
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64-vuotiaat, % osuus vastaavanikäisestä väestöstä (Eläketurva-keskus)	10 (44)	9,7 (46)	- (45)
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön (Hoitoilmoitusjärjestelmä)	398,2 (75)	390,3 (42)	- (60)

Prosessi-indikaattorit / peruskoulut

Indikaattori	Tulos 2020	Tulos 2021	Tulos 2022
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	-	68	-
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	-	88	-
Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus	-	98	-
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa	-	88	-

Prosessi-indikaattorit / kuntajohto

Indikaattori	Tulos 2021	Tulos 2022	Tulos 2023
Kunnan palveluluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	0	-	100
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	0	-	0
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	0	-	100
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	0	-	100
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista	0	-	100

Prosessi-indikaattorit / liikunta

Indikaattori	Tulos 2020	Tulos 2021	Tulos 2022
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä	100	-	100
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen	0	-	100
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa	0	-	0
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin	100	-	100
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille	100	-	100

Prosessi-indikaattorit / kulttuuri

Indikaattori	Tulos 2021	Tulos 2022	Tulos 2023
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä , TEA-pistemäärä Tiedonkeruun kysymys <i>”Onko kunnalla jokin pysyvä käytäntö, jolla kunta järjestää tai tukee taloudellisesti kunnassa järjestettävää kulttuuriluotsi- tai kulttuurikaveritoimintaa tai muuta vastaavaa vapaaehtoistoimintaa?”</i>	0	-	0

Raahen kaupungin HYTE-kerroin on noussut viime vuosien aikana.

Alla tarkemmin tietoa nykyisestä HYTE-kertoimen tasosta sekä verrokkina lähialueen kuntien HYTE-kertoimet.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2020	2021	2022	2023
HYTE-kerroin euroa / asukas info ind. 5341	Raahе	yhteensä	11,4	13,2	14,1	18,4
HYTE-kerroin, 0 - 100 info ind. 5340			42	47	50	65
HYTE-kerroin, 1 000 euroa info ind. 5355			281,5	320,9	341,9	439,2

HYTE-kerroin, 0 - 100

2. Väestön tila Raahessa

Väestön tilaa kuvaavia tietoja on kerätty indikaattoripankeista ja suurin osa tiedoista on peräisin Sotkanetistä.

Väestön tilaa kuvaavissa tiedoissa on pysytty perustiedoissa. Perustietoja laajennetaan seuraavassa osiossa, johon on koottu tietoja kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta. Indikaattorikoosteissa Raahen tietoja vertaillaan lähialueen kuntiin.

Suurin osa väestön tilan tiedoista on vuodelta 2022, koska indikaattoritietoja ei ole kertomuksen tekohetkellä eli alkuvuodesta 2024 päivittynyt vuodelta 2023.

Tähän hyvinvointikertomuksen vuosiraporttiin on koottu tietoa väestön hyvinvoinnin tilasta eri indikaattorikoosteilla. Tässä hyvinvointikertomuksen raportissa on myös arvioitu Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän johdolla tehdyn hyvinvointisuunnitelman mukaisia toimenpiteitä vuosille 2021-2025.

Yleistä tietoa väestöstä

Perustietoja v. 2022

Avioeroja 25-64-vuotiailla / 1000 vastaavan ikäistä naimisissa olevaa :
15, 8

Lapsiperheet, % perheistä : 35, 7

Perheet yhteensä : 6420

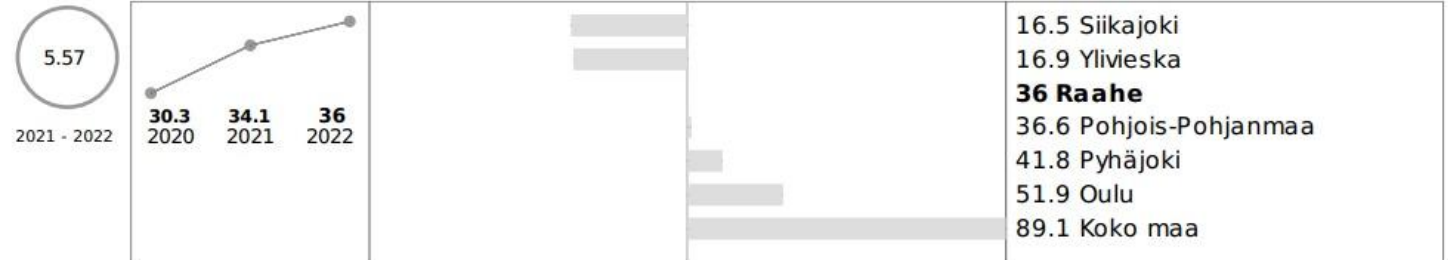
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä : 20,3

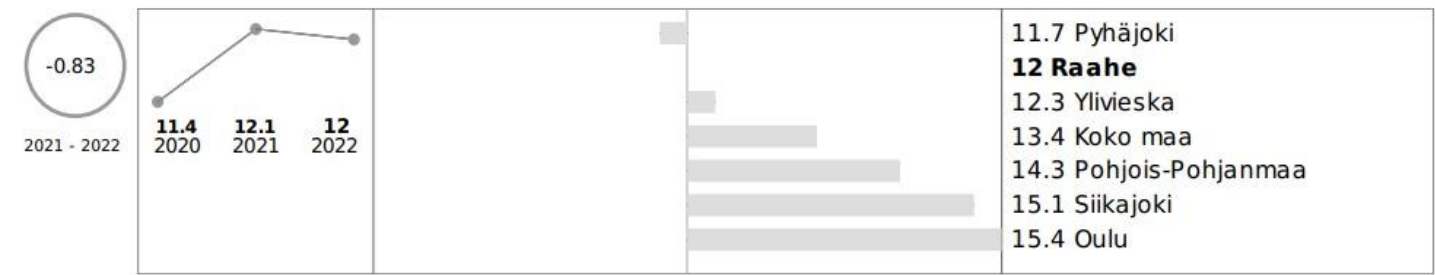
Väestörakenne (% väestöstä) v. 2022:

- 0-17-vuotiaat, 21,2 %
- 15-64-vuotiaat, 55,7 %
- 16-24-vuotiaat, 9,3 %
- 75 vuotta täyttäneet, 12,1 %
- 85 vuotta täyttäneet, 2,9 %

Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

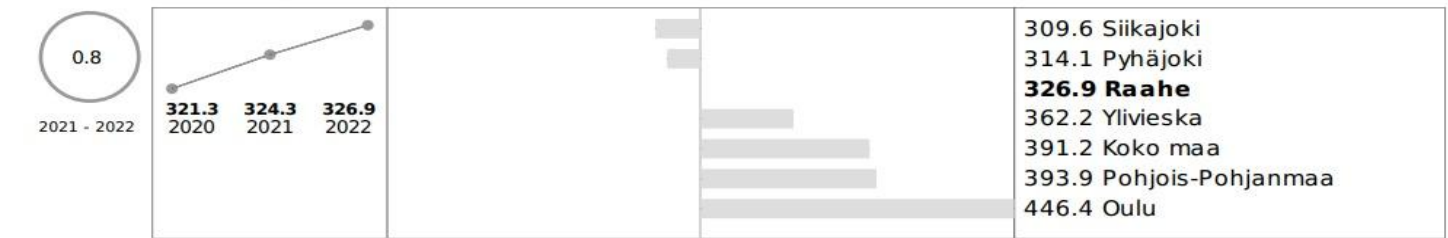

Kunnan yleinen pienituloisuusaste

Indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista henkilöistä. Pienituloisuuden rajana käytetään 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevan ekvivalentin rahatulon (uudistetulla OECD-skaalalla laskien) mediaanista kunakin vuonna.

Koulutustasomittain

Indikaattori ilmaisee väestön koulutustason, joka on mitattu laskemalla perusasteen jälkeen suoritettujen korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti. Väestön koulutustasoa osoittava mittain kuvaa väestöryhmän koulutustasoa koulutuspituuksella.

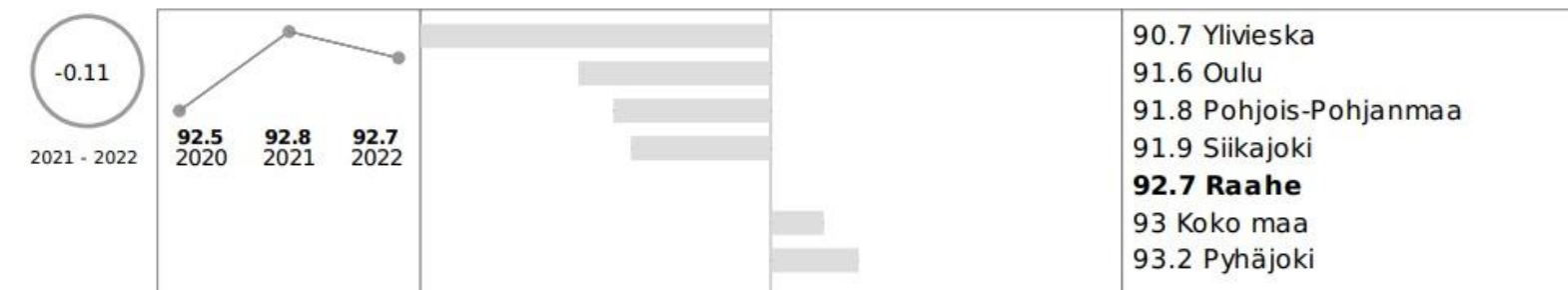
Lapsiperheet, % perheistä

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 18 - 24-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

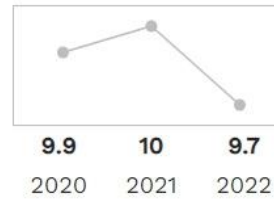

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

Gini-kerroin on yksi yleisimmin käytetyistä tuloerojen mittareista. Gini-kertoimessa tuloerojen taso on kiteytetty yhteen lukuarvoon, mikä voi vaihdella nollan ja yhden välillä. Gini-kertoimen arvot esitetään usein myös sadalla kerrottuna, jolloin kertoimen maksimiarvo on 100. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisempi tulonjako on.

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

3. Hyvinvoinnin tila Raahessa

Väestön hyvinvoinnin tilaa Raahessa on koottu useammalle indikaattorikoosteelle, joiden linkit löytyvät seuraavalta dialta.

Tässä osiossa on lisäksi Kuntaliiton koostaman hyvinvointi-indikaattorin viimeisimmät tulokset. Hyvinvointi-indikaattori on koonti-indikaattori laaja-alaisen hyvinvoinnin mittaamiseksi. Se kuvaa tuoreinta käytettävissä olevaa tietoa hyödyntäen läpileikkausta kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta. Indikaattorissa on suhteutettu keskiwertovastauksia siten, että keskiarvo saa arvon 100 ja keskivertoa huonommat tulokset alle 100 ja keskivertoa paremmat tulokset suuremman arvoon kuin 100.

Lisäksi osiossa on tiivis koonti kouluterveyskyselyn viimeisimmistä tuloksista vuodelta 2023.

Osion lopussa on koottuna keskeisimpiä poimintoja indikaattorikoosteista sekä positiivista hyvinvointia mittaavia tuloksia Pohjois-Pohjanmaalla vuoden 2021 lopussa toteutetusta Minun arkeni ja elämäni – kyselystä Raahen vastauksista.

3.1. Hyvinvoinnin tila Raahessa - indikaattorikoosteet

Raahelaisten hyvinvoinnin tilaa on kartoitettu seuraavilla indikaattorikoosteilla:

- [Indikaattorikooste RAS:n v. 2021-2025 hyvinvointikertomuksen indikaattoreista](#)
- [RAS:n hyvinvointikertomuksen v. 2021-2025 tavoitteiden toteutumisen seuranta](#)

3.2. Hyvinvointi-indikaattorin tulokset Raahen osalta

Hyvinvointi-indikaattori (Kuntaliitto) on koonti-indikaattori, joka koostuu kolmesta osa-alueesta. Jokaisella osa-alueella on omat määrittävät indikaattorit, joista jokainen suhteutetaan kaikkien kuntien saamien arvojen kesken. Osa-alueet saavat omat kokonaistuloksensa. Näiden perusteella lasketaan lopullinen tulos, joka on suhteutettu keskiarvoon (100).

Having (elintaso)

- Veronalaiset tulot, /1000as
- Toimeentulotukea saaneissa kotitalouksissa asuvat henkilöt, %asukkaista
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä
- Sairastavuus-indeksi, ikävakioitu
- Ahtaasti asuvat %
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä Ind 3219

Loving (yhteisyyssuhteet):

- Perusterveydenhuollon mielenterveyskäynnit yhteensä / 1 000 asukasta Ind 2458 +
- Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, psykiatria / 1000 18 vuotta täyttäneitä
- Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / as
- Yhden hengen asuntokuntien osuus kaikista asuntokunnista

Being (itsensä toteuttaminen):

- Äänestysaktiivisuus
- Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta
- Kirjastolainausten kokonaismäärä

vuosi	Hyvinvointi-indeksi	Having-indeksi	Loving-indeksi	Being-indeksi
2022	94	91	95	101
2021	93	92	95	98
2020	89	90	90	96
2019	91	91	89	100

3.3. Kouluerveyskyselyn tulosten koonti v. 2023

Positiivisia muutoksia kouluterveyskyselyn tuloksissa

- Uupumusasteinen väsymyksen kokemus on vähentynyt ammatillisissa oppilaitoksissa ja lukiossa
- Koulu-uupumuksen nousu on taittunut kaikilla kouluasteilla
- Alkoholia viikottain käyttävien määrä sekä tupakointi ovat vähentyneet
- Kiusaamisen vastaisella teemavuodella on ollut vaikutusta kiusaamisen loppumiseen tai vähentymiseen
- Osallisuuden kokemukset ovat lisääntyneet kaikilla kouluasteilla

Huolestuttavia muutoksia kouluterveyskyselyn tuloksissa

- Noin 40-50 % oppilaista kokee olevansa tärkeä osa kouluyhteisöä
- Kokemus hyvästä oppimisyhteisön ilmapiiristä on vähentynyt
- Yläkulun tytöistä vain 55,1 % on tyytyväisiä elämäänsä, ammatillisissa oppilaitoksissa 44,3 %
- Sosiaalista ahdistuneisuutta kokevien määrä on lisääntynyt lähes kaikilla kouluasteilla
- Vähintään kaksi viikkoa kestänyt masennusoireilu on lisääntynyt lähes kaikilla kouluasteilla
- Positiivista mielenterveyttä kokeneiden määrä on vähentynyt, vain reilu neljännes kokee positiivista mielenterveyttä
- Päivittäiset tekemiset merkitykselliseksi kokevien määrä on vähentynyt
- Nuuskan käyttö on lisääntynyt kaikilla kouluasteilla
- Yksinäisyys on lisääntynyt kaikilla kouluasteilla
- Reilu viidennes oppilaista kaikilla kouluasteilla on kokenut vanhempien tai muiden huoltajien henkistä väkivaltaa vuoden aikana
- Puolet ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista ei syö aamupalaa joka arkipäivä
- Lähes 30 % ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista on ylipainoisia
- Koulukiusaamista tapahtuu eniten alakouluissa

3.4. Poimintoja indikaattorikoosteesta

Lapset ja nuoret

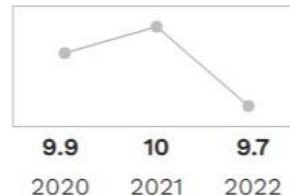
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

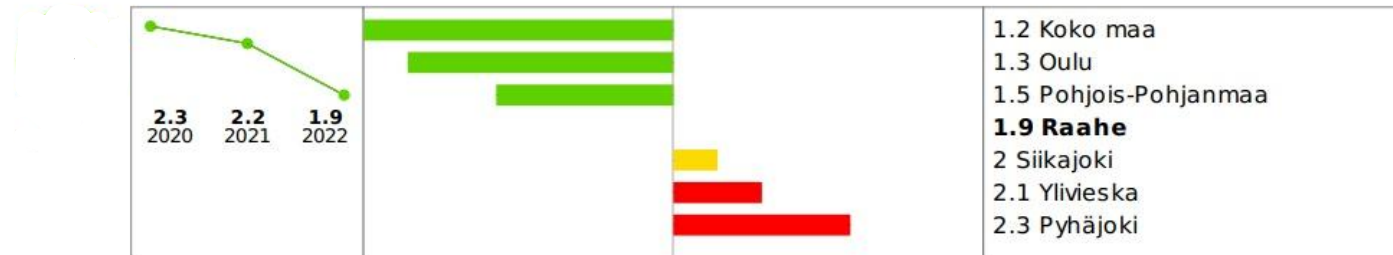

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Lapset ja nuoret

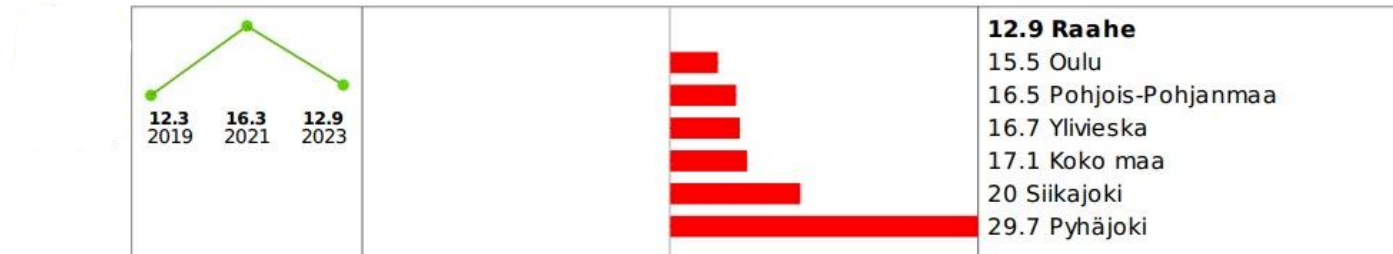
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Ylipaino, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Työikäiset

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

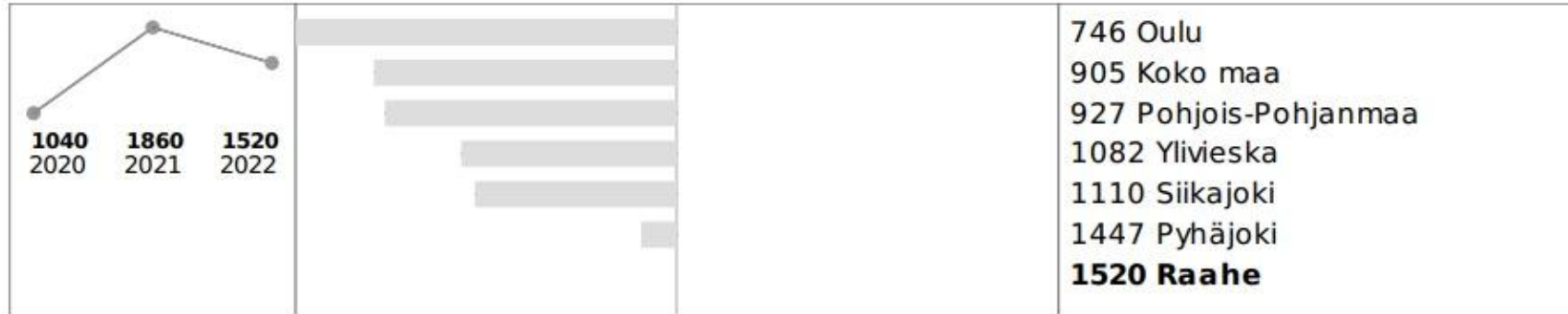
Ikäihmiset

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitokaudet 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

Kaikki ikäluokat

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

3.4.1. HYTE-kuntakortti

Hyvinvoinnin tila v.2022-2023,

Raahe/Pohjois-Pohjanmaa, vihr.=muutos parempaan pun.=muutos huonompaan

Asuminen ja elinympäristö

- Yhden hengen asuntokunnat, 43 /44 %
- Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17-vuotiaat, **1,6** / 1,5 %
- Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat kaikista lapsiasuntokunnista, **32,6** / 28,3 %
- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65-vuotta täyttäneillä / 10 00 vastaavan ikäistä, **390,3**/366,7

Elintavat

- Nukkuu arkisin alle 8 tuntia 8.-9.lk, **38,5**/36,5 (2023)
- Ylipaino 8.-9.lk, **14,3**/15,5 % (2023)
- Ylipaino ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2.vuoden opisk., **26,8**/24,6 %
- Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran 8.-9.lk, **3,0**/5,8 % (2023)

Työikäiset

- Työttömät, **11,5**/11,0 (2023) % työvoimasta
- Pitkäaikaistyöttömät, **27,6**/32,5 % työttömistä (2023)
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64-vuotiaat, **9,7**/7,8 %

Lapset ja nuoret

- Pitää koulunkäynnistä, 4.-5.lk., **72,5**/72,8 %
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, **8,8**/6,8 %
- Nuorisotyöttömät, **20,3**/15,2 % 18-24-vuotiaasta työvoimasta
- Lasten pienituloisuusaste, **12,2**/13,1 %
- Hyvät vaikutusmahdollisuudet koulussa 8.-9.lk oppilaista, **12,3**/9,5 %
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, **2,2**/1,7

Terveys ja mielen hyvinvointi

- Kokee terveydentilansa keskimääräiseksi tai huonoksi 4.-5.lk, **42,4**/43,3 % (2023)
- Mielialaan liittyviä ongelmia kahden viime viikon aikana 4.-5.lk, **24,1**/20,7 % (2023)
- Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64-vuotiaat, **5,6**/4,2 %
- Koulu-uupumus lukion 1. ja 2.vuoden opiskelijat, **17**/16,1 % (2023)
- Koulu-uupumus 8.-9.luokan oppilaat, **14,5**/18,9 %

Ihmissuhteet ja osallisuus

- Keskusteluvaikeuksia vanhemman kanssa 4. ja 5.luokkalaiset, **1,9** / 2,7 % (2023)
- Äänestysaktiivisuus eduskuntavaaleissa, 65,1 / 67, 4 % (2023)
- Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa 8.-9.lk, **94**/96 (2023)

3.5. Tuloksia Minun arkeni ja elämäni – kyselystä v. 2021

Tilanteensa seuraavilla elämän osa-alueilla erittäin hyväksi arvioivat:

- Kykyni käyttää niitä etäpalveluja, joita tarvitsen arjessani : 59,5 %
- Asunto : 50,7 %
- Ihmissuhteet : 43,7 %
- Asunnon lähiympäristö : 38,8 %
- Kykyni vaikuttaa oman elämäni kulkuun : 36,9 %

Mihin kunnan pitäisi vastaajien mielestä panostaa hyvän elämän edistämiseksi:

- Avun ja palvelun saanti silloin, kun niitä tarvitsee : 42 % vastaajista
- Elinympäristö : 25 %
- Harrastukset : 22 %
- Asuntojen lähiympäristöt : 21 %

4. Hyvinvointisuunnitelma vuosille 2024-2025

4.1. Raahen kaupungin strategia hyvinvointisuunnitelman pohjana

Raahen kaupungin strategiaan vuosille 2023-2029 on valittu neljä näkökulmaa: Hyvinvoinnin, osaajien, yritysten sekä lasten ja nuorten Raaha.

Kaupungin strategiaa työstettiin kevästä 2022 lähtien. Työ eteni kaupungin johtoryhmässä sekä säännöllisissä tapaamisissa valtuustoryhmien puheenjohtajien kanssa. Kaupunginvaltuusto osallistui valmisteluun erillisissä valtuuston strategiaseminaareissa. Näkökulmia, ideoita ja valintoja kerättiin henkilöstöltä ja kuntalaisilta seminaarien ja webinaarin avulla. Strategian jalkautuminen halutaan varmistaa viemällä strategiset valinnat suoraan konkreettisiin toimiin.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet pohjautuvat erityisesti ”Hyvinvoinnin Raaha” ja ”Lasten ja nuorten Raaha” osioiden tavoitteisiin ja toimeenpanosuunnitelmiin. Raahen kaupungissa on useita eri suunnitelmia, jotka osaltaan ohjaavat kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja sen eteen tehtävää työtä. Koonti näistä suunnitelmista löytyy seuraavalta dialta.

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä onnistuminen edellyttää, että yhteistyötä tehdään kaupungin kaikkien toimialojen, hyvinvointialueen, järjestöjen/ yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Hyvinvoinnin edistämistä ohjaavia suunnitelmia on tärkeä tarkastella toimiaan tukevana kokonaisuutena.

4.2. Hyvinvoinnin edistämistä ohjaavat suunnitelmat

Raahen kaupungin strategia vuosille 2023-2027

Strategian toimeenpano-ohjelma

Raahen kaupungin hyvinvointikertomus vuosilta 2022-2023 ja hyvinvointisuunnitelma vuosille 2024-2025

Pohjois-Pohjanmaan kuntien, hyvinvointialueen ja maakuntaliiton strateginen yhteistyösopimus

Vammaispoliittinen ohjelma

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma – päivitetään keväällä 2024

Turvallisuussuunnitelma – työstetään vuonna 2024

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma – työstetään vuonna 2024

Minun liikuntakaupunkini – Raahen liikkumisohjelma v. 2024-2029

Ikäntymispoliittinen ohjelma – työstetään vuonna 2024

Varhaiskasvatussuunnitelma

Opetussuunnitelmat

Opiskeluhoitosuunnitelma

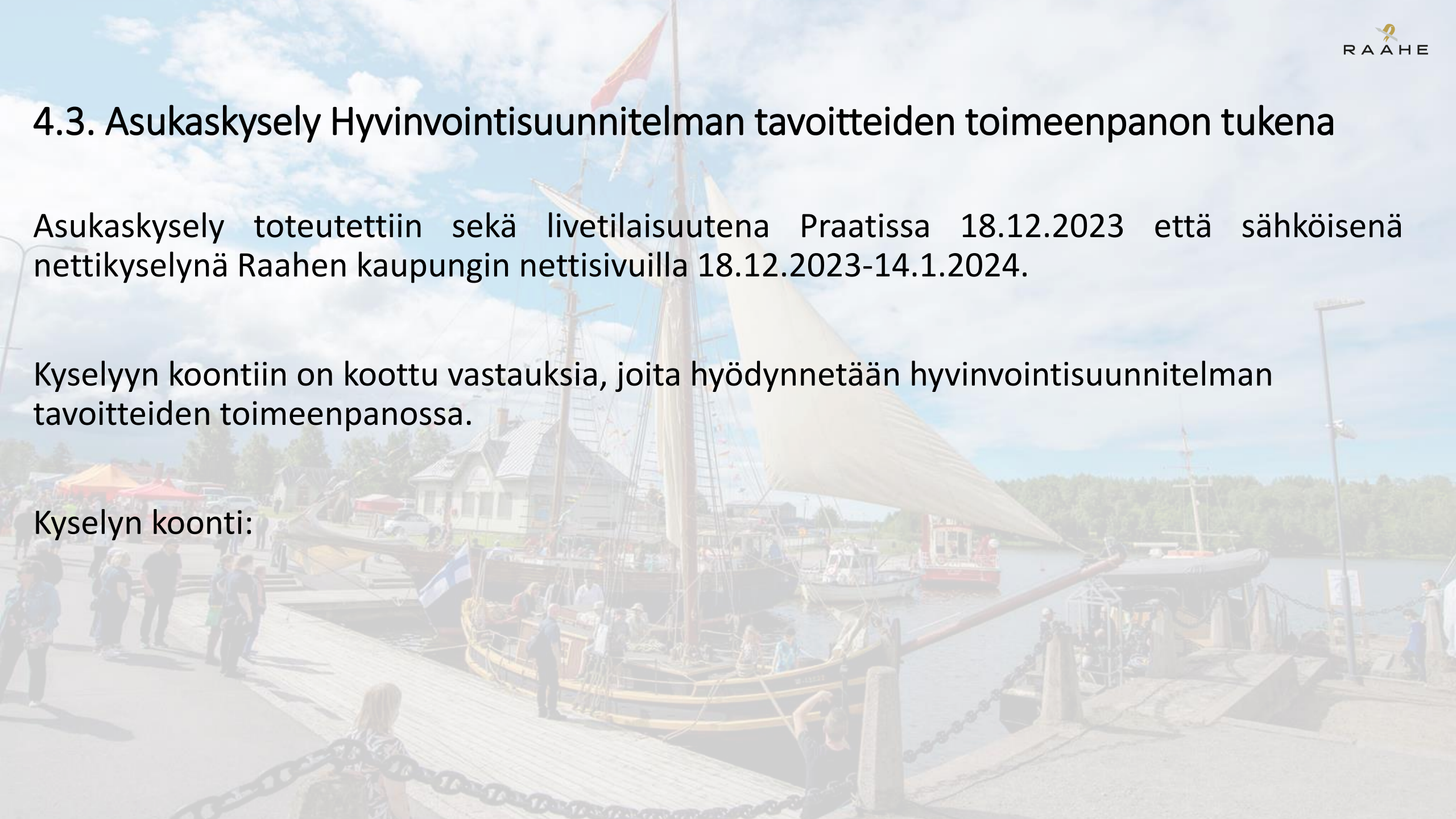
Työllisyysalueen järjestämissuunnitelma – työstetään vuonna 2024

4.3. Asukaskysely Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toimeenpanon tukena

Asukaskysely toteutettiin sekä livetilaisuutena Praatissa 18.12.2023 että sähköisenä nettikyselynä Raahen kaupungin nettisivuilla 18.12.2023-14.1.2024.

Kyselyyn koontiin on koottu vastauksia, joita hyödynnetään hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toimeenpanossa.

Kyselyn koonti:

4.4. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet vuosille 2024-2025

Seuraamme edelleen Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän johdolla tehdyn hyvinvointisuunnitelman toimenpiteitä ja tavoitteita v. 2021-2025. Näiden lisäksi olemme nostaneet hyvinvointi-indikaattoreiden sekä kaupungin strategian pohjalta kolme ajankohtaista tavoitetta:

1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn toimintamallien ja rakenteiden vakiinnuttaminen Raahessa
2. Mielen hyvinvoinnin vahvistaminen kaikilla ikäryhmillä
3. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen koko kaupungin alueella

1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn toimintamallien ja rakenteiden vakiinnuttaminen Raahessa

- **Vakiintuneet toimintamallit hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työhön**
 - Yhteistyöryhmien luominen ja toimintamallien sekä rakenteiden vakiinnuttaminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työhön
 - Vastuutahoina hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä ja hyvinvointikoordinaattori
- **Positiivisen hyvinvointitiedon kerääminen kaikista ikäryhmistä**
 - Monipuolisemmin tietoa asukkaiden hyvinvoinnista kaikista ikäryhmistä
 - Positiivisen hyvinvointitiedon lisääminen kaikista ikäryhmistä
 - HYTE-kuntakortin työstäminen
 - Vastuutahoina hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä, hyvinvointikoordinaattori, Pohde
- **HYTE-kertoimen nostaminen 65 → 80**
 - Vastuutahoina hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä, kaupungin toimialat, hyvinvointikoordinaattori
- **Ehkäisevän päihdetyön järjestäytyminen ja koordinointi**
 - Vastuutahoina hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä, hyvinvointikoordinaattori, Tulevaisuuslautakunnan alaiset toimialat, järjestöt, yhdistykset, seurakunta

2. Kuntalaisten mielen hyvinvoinnin vahvistaminen

- **Mielen hyvinvointi – koulutukset lapsille, nuorille ja aikuisille**
 - Järjestetään mielen hyvinvointia vahvistavia koulutuksia lapsille, nuorille ja aikuisille
 - Vastuutahona hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä
- **Tiivis yhteistyö kaupungin, Pohteen, järjestöjen, yhdistysten ja seurakunnan kanssa asukkaiden mielen hyvinvoinnin vahvistamiseksi**
 - Kehitetään sekä juurrutetaan yhteistyötä paikallisten toimijoiden kesken asukkaiden mielen hyvinvoinnin vahvistamiseksi
 - Vastuutahona hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä, hyvinvointikoordinaattori, järjestöt, yhdistykset, seurakunta
- **Voimaannu vanhempana – toiminta jatkuu ja kehittyy Rannikon alueella**
 - Vastuutahona hyvinvointikoordinaattori, Tulevaisuuslautakunnan alaiset toimialat, järjestöt, yhdistykset, seurakunta
- **Ikäihmisten ystävöiminnan kehittäminen**
 - Selvitetään mahdollisuuksia aloittaa ikäihmisten ystävöiminta Raahessa
 - Vastuutahona hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä, hyvinvointikoordinaattori

3. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen koko kaupungin alueella

- Hyvinvointi-iltojen /-viikon työstäminen
- Naapuriavun kehittäminen
- Harrastuspankin kokoaminen
- Lasten parlamentin perustaminen
- Vuokrattavien harrastusvälineiden valikoiman ja saatavuuden kehittäminen
- Koulumummo- ja pappatoiminnan kehittäminen

Vastuutahot: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä, kaupungin eri toimialat, hyvinvointikoordinaattori

5. Käsittely toimielimissä

Käsittely toimitelmissä

Hyvinvointikertomus ja – suunnitelma on käsitelty Raahen kaupunginhallituksessa 25.3.2024.

Hyvinvointikertomus ja – suunnitelma on käsitelty Raahen kaupunginvaltuustossa 27.5.2024.